

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการตอบสนองต่อสิ่งจูงใจทางเศรษฐกิจ ระหว่างสตรีนักวิชาชีพและสตรีนักธุรกิจที่สมรสแล้ว ว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ ถ้าแตกต่างกันในลักษณะใดบ้าง นอกจากนี้ยังต้องการทราบระดับการตอบสนองต่อสิ่งจูงใจทางเศรษฐกิจของสตรีนักวิชาชีพและสตรีนักธุรกิจที่สมรสแล้ว เป็นส่วนรวมด้วย ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เลือกจากสตรีนักวิชาชีพที่สมรสแล้ว 3 กลุ่มการทำงาน คือ ครู แพทย์ และนักกฎหมาย และสตรีนักธุรกิจที่สมรสแล้ว 2 กลุ่ม คือสตรีที่ประกอบธุรกิจด้านการผลิตและสตรีที่ประกอบธุรกิจด้านการบริการ ในกรุงเทพมหานคร มีอายุอยู่ใน 3 รุ่น คือ รุ่นที่ 1 อายุเฉลี่ยประมาณ 60 ปี รุ่น 2 อายุเฉลี่ยประมาณ 45 ปี และรุ่นที่ 3 อายุเฉลี่ยประมาณ 30 ปี ใช้ตัวอย่างประชากร 6 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน รวมทั้งสิ้น 180 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์การตอบสนองต่อสิ่งจูงใจทางเศรษฐกิจที่สร้างโดย ประชุมสุข อาชาวำรุง (ศาสตราจารย์ ดร.) ซึ่งประกอบด้วยคำถาม 3 ส่วน คือ

- 1) การหาผลกำไรสูงสุดอย่างสมเหตุสมผล
- 2) นิสัยการออม และ
- 3) ความปรารถนาที่จะเลือกลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมหนัก

แบบสัมภาษณ์การตอบสนองต่อสิ่งจูงใจทางเศรษฐกิจนี้ มีความตรง (Construct Validity) และความเที่ยงสูง ผู้วิจัยได้หาความเที่ยงอีกครั้ง ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ซ้ำ (interview-reinterview) ได้ความสัมพันธ์แห่งความเที่ยง 0.828 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์คือคะแนนการตอบสนองต่อสิ่งจูงใจทางเศรษฐกิจนำมาทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างประชากรกลุ่มต่าง ๆ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบมีตัวประกอบ 2 ตัว (2×3 factorial design) คือกลุ่มการทำงานและรุ่นและตรวจสอบค่าเฉลี่ยด้วยวิธีการของ คันทันแคน นอกจากนี้ยังทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างของคะแนนการเลือกประกอบ

กิจกรรมทางเศรษฐกิจของสตรีนักวิชาชีพและสตรีนักธุรกิจด้วยการทดสอบไบนอมิยัล (Binomial test) และหาระดับของการตอบสนองต่อสิ่งจูงใจทางเศรษฐกิจของสตรีนักวิชาชีพและสตรีนักธุรกิจเป็นส่วนรวม โดยหาขอบเขตของคะแนนเฉลี่ยของประชากรเป็นร้อยละ

๖๖ ชอคนพบ

การวิจัยนี้ได้ชอคนพบสำคัญดังต่อไปนี้

1. สตรีนักวิชาชีพที่สมรสแล้ว มีการตอบสนองต่อสิ่งจูงใจทางเศรษฐกิจต่ำกว่าสตรีนักธุรกิจที่สมรสแล้ว เมื่อจำแนกองค์ประกอบออกเป็น 3 ด้าน พบว่าสตรีนักวิชาชีพที่สมรสแล้วมีการหาผลกำไรสูงสุดอย่างสมเหตุสมผล และการเลือกลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมหนักต่ำกว่าสตรีนักธุรกิจที่สมรสแล้ว ส่วนการเลือกออมนั้น สตรีที่สมรสแล้วทั้ง 2 กลุ่มมีการเลือกออมไม่ต่างกัน
2. สตรีนักธุรกิจที่สมรสแล้ว ฐานะอายุประมาณ 30 ปี มีการตอบสนองต่อสิ่งจูงใจทางเศรษฐกิจสูงกว่าสตรีนักธุรกิจที่สมรสแล้ว 2 ฐานะอายุที่สูงกว่าคือประมาณ 45 ปี และ 60 ปี ทุก ๆ ด้านใดแก่ การหาผลกำไรสูงสุดอย่างสมเหตุสมผล การเลือกออม และการลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมหนัก
3. สตรีนักวิชาชีพที่สมรสแล้วทั้ง 3 ฐานะอายุ มีการตอบสนองต่อสิ่งจูงใจทางเศรษฐกิจไม่ต่างกันในด้าน การหาผลกำไรสูงสุดอย่างสมเหตุสมผล และการเลือกลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมหนัก ส่วนการเลือกออมนั้น สตรีนักวิชาชีพที่สมรสแล้ว ฐานะที่ 1 อายุประมาณ 60 ปี มีการตอบสนองต่อสิ่งจูงใจทางเศรษฐกิจสูงกว่าสตรีนักวิชาชีพฐานะอื่นในด้าน การเลือกออมในรูปมีเอกสารเป็นใบประกันมากกว่าจะเลือกออมในรูปทรัพย์สินสมบัติ
4. สตรีไทยที่สมรสแล้วทั่วไป มีการตอบสนองต่อสิ่งจูงใจทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง และอยู่ในระดับเดิมไม่ได้สูงขึ้นหรือต่ำลงในช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมา

การอภิปรายผล

จากข้อค้นพบที่ว่าสตรีนักวิชาชีพที่สมรสแล้ว มีการตอบสนองต่อสิ่งจูงใจทางเศรษฐกิจต่ำกว่าสตรีนักธุรกิจที่สมรสแล้ว เป็นข้อค้นพบที่สอดคล้องกับลักษณะที่ควรจะเป็น กล่าวคือ สตรีที่ประกอบกิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ คือ สตรีนักวิชาชีพ มีการตอบสนองต่อสิ่งจูงใจทางเศรษฐกิจต่ำกว่าสตรีที่ประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจโดยตรง คือสตรีนักธุรกิจ ซึ่งถ้าหากจำแนกองค์ประกอบออกเป็น 3 ด้าน พบว่าสตรีนักวิชาชีพที่สมรสแล้ว มีการหาผลกำไรสูงสุดอย่างสมเหตุสมผล และการเลือกลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมหนัก ต่ำกว่าสตรีนักวิชาชีพที่สมรสแล้ว อาจอธิบายได้ว่าสตรีนักวิชาชีพทำงานที่มีลักษณะงานที่ต้องเสียสละประโยชน์ส่วนตน ทำงานเพื่อส่วนรวมมากกว่าจะหาเพื่อแสวงหาผลกำไรทางการค้า และเมื่อไม่แสวงหาผลกำไร ทอมแทนจึงมักเลือกทำกิจกรรมที่มีความเสี่ยงไม่สูงนัก ได้แก่การลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมเบามากกว่าจะเลือกลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมหนัก ส่วนการเลือกออมนั้น สตรีนักวิชาชีพและสตรีนักธุรกิจ ที่สมรสแล้ว มีการเลือกออมไม่ต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากข้อคำถามมีจำนวนช้อน้อย และคะแนนเต็มน้อย จึงทำให้วิเคราะห์ความแตกต่างยากขึ้น

เมื่อพิจารณาการตอบสนองต่อสิ่งจูงใจทางเศรษฐกิจระหว่างรุ่น พบว่า สตรีนักธุรกิจที่สมรสแล้ว รุ่นที่ 3 ซึ่งมีอายุประมาณ 30 ปี เท่านั้นที่มีการตอบสนองต่อสิ่งจูงใจทางเศรษฐกิจสูงกว่าสตรีนักธุรกิจที่สมรสแล้ว 2 รุ่นอายุ ที่สูงกว่า คือ อายุประมาณ 45 ปี และ 60 ปี ทุกด้าน คือ การหาผลกำไรสูงสุดอย่างสมเหตุสมผล การเลือกออม และการเลือกลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมหนัก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสตรีนักธุรกิจ รุ่นที่ 3 นี้ เป็นวัยช่วงต้นที่กำลังทำงานใหม่ประสบความสำเร็จ ยังมีประสบการณ์น้อย มีความกล้าได้กล้าเสียสูง และส่วนมากยังคงดำเนินธุรกิจที่ไม่ใหญ่โตมากนัก จึงมีความปรารถนาที่จะแสวงหาความสำเร็จทางธุรกิจใหม่มากกว่าที่เป็นอยู่ ส่วนสตรีนักวิชาชีพที่สมรสแล้วนั้น ทั้ง 3 รุ่น อายุ คือ อายุประมาณ 30 ปี 45 ปี และ 60 ปี มีการตอบสนองต่อสิ่งจูงใจทางเศรษฐกิจไม่ต่างกัน อาจเนื่องมาจากก่อนที่จะมาประกอบกิจการทางวิชาชีพได้นั้น นักวิชาชีพทุกคนจะต้องได้รับการปลูกฝังด้านระเบียบวินัยและอุดมการณ์เพื่อที่จะให้บริการแก่ประชาชน โดยจะคำนึงถึงสถานภาพทางสังคม

ของผู้รับบริการ และสินค้ารางวัลไม่ได้ นับว่าเป็นสิ่งที่ที่สตรีนักวิชาชีพที่สมรสแล้วทั้ง 3 รุ่นอายุ ไม่ได้เห็นคุณค่าทางเศรษฐกิจ สำคัญไปกว่าคุณค่าทางวัฒนธรรม

ในสองทศวรรษที่ผ่านมา ประชากรไทยมีการตอบสนองต่อสิ่งจูงใจทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับเดิม ไม่ได้สูงขึ้นหรือต่ำลง อาจเป็นเพราะว่าเวลาสองทศวรรษเป็นเวลาที่สั้นไปสำหรับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม และตัวแปรทางจิตวิทยา ซึ่งเป็นจิตพิสัยที่เกิดขึ้นซ้ำก็ได้ ถ้าพิจารณาในแง่พุทธศาสนา ก็นับว่ามีคุณค่าทางวัฒนธรรมที่ไทยเรายังไม่ได้พัฒนาจิตใจไปตามสังคตะวันตก ซึ่งถือวัตถุนิยมเป็นหลัก ยังคงรักษาวรรณธรรมอันดีงามของชาวตะวันออกไว้ได้

สำหรับผู้ที่จะนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ ควรระวังว่า การที่สตรีที่สมรสแล้วออกมาทำงานอาจควยเหตุผลอื่น เช่น เสียทายวิชาที่เรียนมา มากกว่าเป็นเพราะต้องการหารายได้ช่วยครอบครัวก็ได้

ข้อเสนอแนะ

การที่สตรีนักวิชาชีพที่สมรสแล้ว มีการตอบสนองต่อสิ่งจูงใจทางเศรษฐกิจต่ำกว่า สตรีนักธุรกิจที่สมรสแล้ว แสดงว่าสตรีนักวิชาชีพที่สมรสแล้ว ไม่ได้ทำงานเพียงเพื่อหวังเงิน ผลตอบแทนแต่เพียงอย่างเดียว แต่อาจมีความต้องการทำงานควยความเสียสละ เพื่อส่วนรวม ทั่วๆ ไป ดังนั้นกลุ่มบุคคลที่จะมีบทบาทสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนส่งเสริมสตรีนักวิชาชีพเหล่านี้ คือ สถาบันวิชาชีพ สถาบันวิชาชีพควรมีความเข้มแข็ง สามารถเป็นผู้อนุมัติ รักษาลิทธิและหน้าที่ของสมาชิกได้อย่างยุติธรรม มีชายงานที่กว้างขวางให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการบริหารงานเอง เพื่อให้เกิดความรู้สึกว่าตนเป็นเจ้าของ มีความรัก สามัคคีระหว่างสมาชิก มีความตั้งใจที่จะรักษาและเพิ่มพูนมาตรฐานทางวิชาชีพยิ่ง ๆ ขึ้นไป นอกจากนี้สถาบันวิชาชีพควรมีบทบาทช่วยส่งเสริมสตรีนักวิชาชีพใหม่ที่กำลังปฏิบัติงาน เช่น อาจให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับสวัสดิการค่านต่าง ๆ ให้โอกาสสมาชิกในการศึกษาต่อ เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพ หรือให้รางวัลแก่ผู้ที่มีผลงานดีเด่นที่ทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม เพื่อให้สตรีนักวิชาชีพสามารถ

ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มความสามารถ อันจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศไทยสืบไป

ส่วนข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่ทำวิจัยต่อไป โดยนำแบบสัมภาษณ์การตอบ
สนองต่อสิ่งจูงใจทางเศรษฐกิจไปใช้ ควรจะเพิ่มจำนวนข้อคำถามในด้านการปรารถนา
ในการเลือกอาชีพให้มากขึ้น และเพิ่มคะแนนเต็มให้มากขึ้น เพื่อให้โอกาสของความแตกต่าง
ของคะแนนให้มากขึ้น.